

Paris İklim Anlaşması Meclis Onayına Sunulacak

Türk Hükümeti, Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nda yaptığı açıklamayla önümüzdeki Ekim ayında -Kasım'da gerçekleşecek olan Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Konferansı'ndan önce- Paris İklim Anlaşması'nı [**"Paris Anlaşması"**] meclis onayına sunacağını belirtti. Böylece Türkiye, 6 yıl önce imzaladığı Paris Anlaşması'nı yürürlüğe koymak için beklenen adımı atacağını resmi olarak açıkladı.

Türkiye; İran, Irak, Libya, Eritre ve Yemen ile birlikte anlaşmayı imzalamış olmasına rağmen henüz onay işlemlerini tamamlayarak yürürlüğe sokmamış olan 6 ülkeden biri konumunda.

Paris Anlaşması Nedir?

Paris Anlaşması, Aralık 2015'te Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi Taraflar Konferansı kapsamında bir araya gelen 196 ülke tarafından oluşturulan, iklim değişikliğine ilişkin bağlayıcı bir uluslararası sözleşmedir. Anlaşmanın amacı, etkilerini hızla artıran iklim krizinin olumsuz etkilerini azaltmak ve bu krizin önüne geçmek için ülkelerin kümülatif olarak belirlenen şartlara uyması suretiyle hedeflere ulaşılmasını sağlamaktır. Bu doğrultuda, küresel ortalama sıcaklık artışının -endüstri öncesi seviyelere kıyasla- 2°C ile sınırlı tutulması ve hatta tercihen 1,5°C'nin aşılması hedeflenmektedir. Bu hedefin sağlanmasının en etkili yolu ise emisyonların azaltılması olarak belirtilmiştir.

Paris Anlaşması'nın tüm ulusları ortak bir amaç -iklim değişikliği ile mücadele ve bu değişimin etkilerine uyum- etrafında bir araya getiren ilk çok taraflı bağlayıcı anlaşma olması yönüyle sembolik de bir önemi vardır.

İnsan faaliyetleri sonucu ortaya çıkan sera gazı emisyonlarının miktarını tabiatın doğal olarak emebileceği seviyeye indirerek gıda üretimini tehdit etmemesini sağlamakla beraber iklim değişikliğine uyumu geliştirmek ve yenilenebilir enerjiye geçmek amacıyla gelişmiş ülkelere gelişmekte olan ülkelere finansman desteğinin sağlanması Paris Anlaşması'nın öne çıkan maddeleri arasında sayılabilir.

Taraf ülkeler, emisyonların azaltılması için nasıl ve ne zaman taahhütte bulunacaklarını kendileri belirlemektedir. Emisyonların azaltılması ile ilgili taahhütler dört ana grupta toplanmaktadır: (i) Mutlak Azaltım; (ii) Tavan Emisyon Yılı; (iii) Referans Senaryodan Azaltım ve (iv) Emisyon Yoğunluğu Hedefi.

Paris Anlaşması Türkiye için Ne Anlama Gelmektedir?

Türkiye, yukarıda bahsedilen dört grup içerisinde referans senaryodan azaltım taahhüdünü verenler arasındadır. Buna göre, anlaşmayı yürürlüğe koymasıyla birlikte mevcut politikalarını sürdürdüğü takdirde atmosfere salacağı sera gazı miktarını referans senaryo kabul edip emisyonları bu seviyenin altına indirmesi gerekecektir. Dolayısıyla, sanayi sektöründe enerji dönüşümüne gidilmesi ve uzun dönemli emisyon azaltıcı politikalar belirlenmesi şarttır.

Anlaşmanın, genel değerlendirmenin yapılacağı ilk zirve olan İklim Değişikliği Konferansı'ndan ["COP26"] önce onaylanması, Türkiye'nin iklim finansmanını sağlayan fonlar için müzakere etmesine de olanak sağlayacaktır.

Paris Anlaşması'nın gerektirdiği uyum politikaları izlendiğinde, Avrupa Birliği ["AB"] ile yapılan ihracatın tehlikeye girmesi de önlenmiş olacaktır. Zira, AB'nin başlattığı dönüşüm ve yeşil pazar olarak da anılan yeni düzen içerisinde yer edinebilmek, temiz kaynaklardan üretim yapılmasını gerektirmektedir.

Avrupa Birliği Çevre Politikalarına Uyum İçin Daha Fazlası Gerekli

AB, Kasım 2019'da yayınladığı Avrupa Yeşil Mutabakatı ["European Green Deal"] ile sera gazı emisyonu, küresel ısınma ve iklim değişikliği konularını ele alarak, karbonsuz bir dünya inşa etmek için bir adım daha atmış durumdadır. Söz konusu mutabakat, ekonomik ve coğrafi açıdan AB ile etkileşimi olan tüm ülkeler açısından önem arz etmektedir. Zira kurulan yeni yeşil pazarın korunması için ithalata ilişkin yeni mali ve vergisel düzenlemeler getirilmektedir.

Mutabakat, genel olarak 2050 yılına kadar sera gazı emisyonunu net sıfıra indirmeyi ve 2030 yılına kadar net sera gazı emisyonlarının, 1990 seviyesine oranla %55 oranında azaltılmasını hedeflemektedir.

Avrupa Yeşil Mutabakatına uyum kapsamında, Türkiye Cumhuriyeti Ticaret Bakanlığı tarafından bu yılın başlarında Yeşil Mutabakat Eylem Planını yayımlanmıştır. Eylem planında, kapsam, hedefler ve takvim olarak üç ana başlıkta Türkiye'nin kalkınma planı ile uyumlu bir şekilde sürdürülebilir ve yeşil bir ekonomiye geçişi destekleyecek dönüşümün nasıl sağlanacağı açıklanmaktadır.

Yayımlanan eylem planında, AB Yeşil Mutabakat'ında belirlenen hedeflere ulaşılmasında önemli bir strateji olan sınırda karbon düzenlemelerine ["SKD"] de kapsamlı bir şekilde değinilmiştir. SKD, Avrupa Komisyonu tarafından 14 Temmuz 2021'de AB ithalatçılarının ürünlerinin karbon emisyonları için karbon vergisi ödemelerini taahhüt eden teklifte, çevreye duyarlı üretimin sağlanması ve yerel üreticilerin rekabet gücünün korunması hedeflenmektedir. Bu doğrultuda Ticaret Bakanlığı, karbon fiyatlandırma konusunda ülkemizin pozisyonunu belirlemeye ve sera gazı salınımını azaltmaya yönelik faaliyetleri belirleyeceğine dikkat çekmiştir.

Değerlendirme

Paris Anlaşmasını Ekim ayı içerisinde meclis onayına sunacağını açıklaması ve Ticaret Bakanlığı'nın AB Yeşil Mutabakat Eylem Planını yayımlaması ile ülkemizin iklim krizinin çözümü amacıyla yürütülen çalışmalara yönelik daha somut adımlar atmaya başladığı görülmektedir. Bu eylemler, özellikle Covid-19 pandemisi ve artan doğal felaketlerle birlikte hız kazanan küresel dönüşüm karşısında kaçınılmaz hale gelmiştir.

Paris Anlaşması'nın yürürlüğe girmesiyle Türkiye de küresel iş birliğinin resmi olarak bir parçası olacak ve umarız yeni yeşil düzende yerini alacaktır.

Ayrıntılı bilgi için:

Dr. Zahide Altunbaş Sancak
z.sancak@guleryuz.av.tr

M. Tarık Gülerüz
t.guleryuz@guleryuz.av.tr

Bu içerik yalnızca bilgi verme amaçlı olup hiçbir surette hukuki tavsiye niteliği taşımamaktadır. Fikri mülkiyet hakları Gülerüz & Partners Avukatlık Bürosu'na ait olan bu içeriğin yazılı izin alınmaksızın çoğaltılması, kopyalanması ve kullanılması yasaktır.

This content is solely produced for informative reasons and do not constitute legal opinion or advice under any circumstances. Gülerüz & Partners Attorneys at Law is the sole owner of the intellectual property rights of this content and shall not be reproduced, copied, or used without written consent of Gülerüz & Partners Attorneys at Law.